

ВЕРБАЛИЗАЦИЯ НА КОНЦЕПТОСФЕРАТА WIND В АНГЛИЙСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЯ И ПАРЕМИОЛОГИЯ

Павлина Петкова

VERBALISATION OF THE CONCEPTUAL SPHERE 'WIND' IN ENGLISH PHRASEOLOGY AND PAREMIOLOGY

Pavlina Petkova

Abstract: This paper examines different views on phraseology and paremiology as conveyors of relevant cultural ideas and interpretations, reflecting and forming the cultural identity of each nation. Phraseological units as the object of research in linguocultural studies provide valuable and important information in the analysis of language. In particular, the paper examines linguistic means of verbalizing the conceptual sphere 'wind' in the contemporary period of English society. Classifications are proposed according to the meanings expressed in the excerpted material from accessible lexicographical sources.

Key words: phraseology, paremiology, concept, ethnolinguistics, wind

<https://doi.org/10.46687/MKGH5242>

Уводни думи

Материалната и духовната култура на човека се разкрива най-пълно чрез фразеологизмите, които са част от основния лексикален фонд в състава на всеки език. В по-широк план те отразяват ценностната ориентация на даден социум по отношение на неговата морална система, етика и естетически предпочитания, илюстрирайки особеностите на манталитета на конкретното (лингвокултурно) общество. Проучването на фразеологичния фонд на езика ни позволява да разкрием и опишем културнозначими разбирания и тълкувания, отразяващи, предаващи и формиращи културното самосъзнание на народа.

О. С. Ахманова определя *фразеологията* (англ. *phraseology*, от гр. *phrasis*, от *phraseos*, 'израз') като дял на лингвистиката, който изучава лексикалната и семантичната съвместимост на думите в даден език, фразеологичния му състав, също така представлява съвкупността от фразеологични единици в него (Ахманова 1969). *Фразеологизмът* (*фразеологична единица*, англ. *phraseological unit*) е фраза, в която семантичната монолитност (цялост на номинацията) надделява над структурното разделение на съставните ѝ елементи (разделението на признаците на обекта е подчинено на цялостното му обозначение) така, че тя функционира като една дума в изречението (Ахманова 1969). В същия речник са представени и някои разновидности като: **предикативната фразеологична единица** (*идиоматично изречение*, англ. *predicative phraseological unit*), която има формата на изречение, напр. пословица; **фразеологично срастване** (англ. *phraseological concretion*), характеризиращо се с най-висока степен на семантична неделимост поради непродуктивността на синтактичния модел, по който е изградено; **фразеологичното единство** (англ. *phraseological unity*), което има по-ниска степен на срастване на съставните си елементи, а конструкцията му следва актуалните модели на съответния език; **фразеологично съчетание** (англ. *phraseological collocation*), изградено по продуктивен модел, но без пълна семантична кохезия за разлика от единството и различаваща се от свободното съчетание само по това, че референтната ѝ дума се употребява в несвободно,

фразеологично свързано значение, т. е. значение, което се реализира само в комбинация с даден набор от лексикални единици. Речникът на Оксфорд определя **фразеологията** като конкретния начин, по който подреждаме думите и словосъчетанията, когато казваме или пишем нещо (Turnbull, ed. 2015).

Прякото значение на думата с всичките преносни значения съставят целия ѝ потенциал. Иначе казано, целият потенциал от значения на думата е концепт, който съдържа освен основното ѝ значение всички възможни нюанси и асоциации, свързани с култура, личност, националност и други, които биха възникнали в речевото общуване или в определен контекст. Според Н. В. Волосухина концептът включва освен понятийна страна ценностни и фигуративни компоненти, т. е. значението на дадена сфера в една или друга лингвокултура (Volosuhina 2010:41-46). Преносното значение, типично за фразеологизмите, много често е и метафорично или метонимично.

През последните десетилетия фразеологичните единици са често обект на изследване от гледната точка на лингвокултурологията. Особеният интерес към тях е продиктуван от това, че те представляват изключително ценен и важен източник на културно значими данни за лингвокултурологичния анализ на езика (Karasik 1996: 9-11; Maslova 2001: 131-144). Фразеологизмите са резултат от метафоричното преосмисляне на явленията от действителността и изразяват оценката и емоционалното отношение на носителите, съдържайки в най-голяма степен национално-културна информация. Според Н. Д. Арутюнова метафората дава възможност да се проумеят основите на мисленето и процесите на създаване на картината на света (Arutyunova 1990: 1). В тях се отразяват манталитетът, битът, обичаите и вярванията, ценностната система, стереотипите на нацията и исторически моменти. Всички изброени аспекти присъстват в националната култура и участват в концептуалната картина на света, която, материализирана в езика, отразява езиковата картина на света. Ценностите от своя страна са конкретни социални норми за поведение на човека във всяко общество, които се прикрепят към езика, и по този начин се предават през поколенията. Това насочва вниманието на лингвокултурологията към изучаването на фразеологизмите като готови за употреба (езикови) знаци.

В състава на фразеологични единици могат да участват лексеми, назоваващи концепти. Това причислява конкретните фразеологизми към номинативното поле на съответния концепт, което включва: синонимни редове, устойчиви сравнения, фразеологизми, деривационно поле, асоциативно поле и паремиологично поле, употреби в художествени и публицистични текстове. Анализът на значението им спомага за установяване на неговите признаци. Според разбиране, фундаментално за когнитивната лингвистика, концептът като ментална единица може да бъде описан чрез анализиране на езикови му реализации.

Паремиите, както останалите езикови единици, според В. Н. Телия са средство за отразяване и опознаване на обектния свят. Терминът *паремия* (гр. *paroimia*) е общо название за пословици и поговорки. Като вид фразеологизми те са своеобразни твърдения, отразяващи някое явление и придружаващата го конотация според националната култура. Важни признаци на паремиите са оценъчното значение и образност. В тях се открояват разнообразни оценъчни параметри: свое – чуждо; добро – зло; ниско – високо; истина – лъжа;

колективност – индивидуалност и др. В. Н. Телия отбелязва, че оценъчният елемент присъства във всички човешки дейности и се предава в рамките на системата от норми и стандарти, съответстващи на картината на света на конкретната общност. Но самата оценка винаги е субективна (Teliya 1990).

В речника на Оксфорд (Oxford Advanced Learner's Dictionary) **пословиците** са представени като добре познати словосъчетания или изречения, които имат значение на съвет или общоприета истина, а **поговорките** – като добре познати словосъчетания или твърдения, изразяващи нещо за живота, считано от повечето хора за мъдро и вярно (Turnbull, ed. 2015).

Пословиците и поговорките са вид идиоматични изречения. Те са своеобразни народни истини, предавани от уста на уста, самостоятелно функциониращи кратки завършени изречения с поучителен характер. Паремииологичният фонд на езика представлява интерес за езиковите теории и по-конкретно за лингвокултурологията, тъй като позволява най-добре да се предадат важните стереотипи на националното самосъзнание. Разкриват човешките взаимоотношения, обичаи, традиции и бит, спомагат за по-доброто разбиране на социално-историческия контекст и механизмите на сформирание на културните стереотипи. В паремииите е въплътен мирогледът на общността, който ги доближава до определени концепти, залегнали в основата на националната картина на света.

От гледна точка на етнологията човек опознава света, осъзнавайки себе си и чрез своята дейност. Един от акцентите при създаването на етноцентричната парадигма е човекът и неговото място в културата. Но обикновено подобна смяна на изследователските интереси на обекта на изследване към субекта, а именно анализиране на човека в езика и езика в човека ни насочва към антропоцентричната парадигма. Това е така до известна степен, въпреки че в лингвистиката този термин се прилага както за изучаването на човека, така и за езика. Именно и съвременните научни парадигми във филологията използват предимно етноцентричния подход при анализ на езиковите явления. Основните тенденции на лингвистичните търсения са насочени към концептуализиране на езиковата картина на света, а на езика се гледа като на своеобразен извор на етнокултурни ценности.

Номинативното поле е комплекс от всички езикови средства за вербализиране на даден концепт в определен период от развитието на обществото – в нашето изследване разглеждаме вербализирането на концептосферата 'wind'.

I. Вербализиране на концептосферата 'wind'

1. Вербализиране на концептосферата 'wind' в английската фразеология

Представите за природните стихии и идеите, свързани с тях, имат универсален характер – те присъстват във всяка култура. Още от древни времена хората са опознавали себе си чрез природата и са приписвали човешки, а много често и магически и свръхестествени качества на процесите и проявленията ѝ. С годините през вековете различните разбираня на природните явления оформят езиковата картина на света. „Четириите стихии – въздух, вода, огън, земя – се считат за първоелементи, Вселена, в картината на света на различните народи“

(Tolstaya 2002). Познати са още от древността в предхристиянските религии, философските учения, митовете и фолклора.

Въздухът като стихийен елемент заема важно място в живота на хората и има особена културна ценност. Фразеологизмите с този концепт често включват компонента *‘вятър’* – природно явление, което проявява силата си чрез движението на въздушните маси в хоризонтално положение и което е неподвластно на човешко влияние. Интерес представлява проучването на ценностната страна, защото по този аспект се различава лингвокултурния концепт от останалите единици на съзнанието за отразяване на културни ценности от носителите на езика. Това допринася за разкриването и разбирането на светогледа на английския етнос. За целта на нашето изследване е използван изчерпателен илюстративен материал от фразеологични единици, съдържащи лексемата *wind* в английския език, от достъпни лексикографски източници.

Сред ексцерпиранията за нашето изследване примери могат да се обособят значения, които предлагаме в следващите редове.

А). Свързани с човека и мястото му в природата и обществото:

1. човешка дейност: # Brave the winds – справям се с вятъра; # Bring up wind – оригам се; # Gain the wind – мор., печеля вятъра; # Get the wind – мор., излигам на вятър; # Withstand the winds – удържам, устоявам на ветровете; # Blow to the four winds of heaven – 1). разпръсвам по целия свят; 2). разгромявам (врага); # Break wind – пускам газове; # Get to the windward of – постигам преимущество над, вземам връх над; # Put the wind up smb. – плаша, стряскам нкг, изкарвам акъла на нкг; # Get the wind up – изплашвам се; # Gone with the wind – 1). изчезнал безследно; # Keep the wind – вървя по следа/следите; # Have the winds in one's face – 2). вървя по трудния път; # Sail with every (shift of) wind – използвам всяка възможност; # Scatter to the four winds (of heaven) – 1.) разпръсвам по целия свят; 2.) разгромявам (врага); # Take the wind out of sb's sails – 1). обърквам плановете на нкг; 2). предупреждавам нкг; 3). смачквам фасона на нкг; # Whistle down the wind – оставям, зарязвам, пускам; # Whistle for a wind – изчаквам удобен момент; # Give smb. the wind – гоня, уволнявам нкг.; # Raise the wind – намирам, осигурявам пари;

2. черти от характера: # Bag of wind – бърливост, самохвалство; # Have windmills in o.'s head – фантазър съм; # Hang in the wind – нерешителен съм, колебая се, съмнявам се; # Sound in wind and limb – здрав, в отлична форма; # Twist in the wind – нерешителен съм, колебая се, съмнявам се;

3. безразсъдно, безотговорно и опасно поведение: # Be against /near/ close the wind – 2). прен., държа се на границата на приличието и честността; върша нещо опасно или незаконно; 3). разказвам рискован анекдот; # Be in the wind – разг., подпийнал съм; # Be three/four sheets in /to/ the wind - мор. жарг., напивам се, пиян съм; # Between wind and water – 2). прен., под лъжичката, на най-уязвимото място, в уязвима или опасна позиция; # Fling o.'s cap/hat over the windmill – постъпвам безразсъдно, прекрачвам границите на допустимото (за жена); # Throw caution to the winds – не ме интересува колко опасно може да бъде нещо и рискувам; # Toss discretion to the winds – държа се безразсъдно или безстрашно, без чувство за съдържаност; # Throw o.'s cap/hat over the windmill – постъпвам безразсъдно, прекрачвам границите на допустимото (за жена);

4. узнаване на тайна и получаване на информация: # Catch (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо; # Gain (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо; # Get (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо; # Have (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо; # Hear by a side-wind – научавам по косвен път; # Learn by a side-wind – научавам по косвен път; # Take (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо; # By a side wind – по заобиколен начин, по страничен път;

5. безполезност: # Cast stones against the wind – върша нещо безполезно; # Catch the wind in a net – гребя вода с решетка; безполезен съм; # Fetch one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Mill the wind – преливам от пусто в празно; # Piss in(to) the wind – правя нещо безсмислено, губя си времето с нещо; # Their promises are but wind – празни обещания, празни думи са техните обещания; # Waste wind – хабя си силите; # Throw straws against the wind. – Върша нещо безполезно.;

6. недосегаемост: # On the windy side – извън обсег, недосегаем; # On the windy side of care – запазен (далеч от, без грижи); # On the windy side of the law – където не може да ме стигне законът (правосъдието);

7. нещо, което е важно за човека: # Soldier's wind – мор. жарг. попътен вятър; # Second wind – прен., подновени усилия, разг., „втори дъх“ при бягане на дълги разстояния, възстановено спокойно дишане (след задъхване); # A finger to the wind – фокус, акцент върху актуалните тенденции; # A straw in the wind – знак за това, което е възможно да се случи в бъдещето; указание за хода на събитията (за общественото мнение); # A straw which shows the way the wind blows – указание за хода на събитията (за общественото мнение); # The winds of popular opinion – тенденции в общественото мнение;

8. дишане: # Be in good wind - дишането ми е правилно, не се задъхвам; # Fetch one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Get one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Get the wind knocked out of sb – спирам въздуха на някого с удар; # Have a bad wind – лесно се задъхвам, дишам неправилно; # Have a good (a long) wind – дишам правилно; # Have plenty of wind – дишането ми е правилно, не се задъхвам; # Lose one's wind – запъхтявам се, задъхвам се; # Recover one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Strike between wind and water – сп. жарг., удар в слънчевия сплит;

9. сравнение и местоположение: # Like the wind – много бързо; # Run like the wind – тичам (бързо) като вихър; # Go like the wind – тичам (бързо) като вихър; # Sure as the wind blows – със сигурност, без никакво съмнение; # From (to) the four winds – от/ на всички страни/ краища/ посоки на света; # In the wind – който ще се случи много скоро, макар че не се знае точно кога и как:

9.1. сравнение с части от човешкото тяло: # In the wind's eye – точно срещу вятъра; # In the eye of the wind – точно срещу вятъра; # In the teeth of the wind – точно срещу вятъра;

Б). Вятърът в ролята на субект:

1. утихване на вятъра: # The wind dies down – вятърът утихва; # The wind drops – вятърът утихва; # The wind falls – вятърът утихва; # The wind grows

quiet – вятърът утихва; # The wind lulled – вятърът утихва; # The wind slacked off a bit – вятърът малко стихна; # The wind takes off – вятърът утихва;

2. усиляване на вятъра: # The wind comes – вятърът идва/ се задава; 3 The wind increases – вятърът се усилява; # The wind picks up – вятърът се усилява; # The wind pipes up – вятърът се усилява; # The wind rises – вятърът се усилява;

3. нанасяне на щети: # The wind blew away the sails – вятърът отнесе платната; # The wind sprang the mast – счупи мачтата; # The wind toppled the tree – събори дървото;

4. издаване звуци: # The wind howls – вятърът вие; # The wind moans – вятърът стене; # The wind moans in the trees: вятърът стене в гората/ дърветата; # The wind roars – вятърът реве; # The wind whistles – вятърът свири;

5. други действия на вятъра: # The wind blows out the candle – вятърът угаси свещта; # The wind blows the rain against the windows – вятърът блъска дъжда по прозорците; # The wind blows – вятърът духа; # The wind blusters – вятърът вее; # The wind buffets sth – вятърът издува нещо; # The wind changes – вятърът се променя; # The wind cuts through sb/sth – вятърът пронизва нкг/ нещо; # The wind favours sb – вятърът улеснява, благосклонен е към нкг (the wind favoured us); # The wind has blown in the door – вятърът е отворил вратата; # The wind rages – вятърът вее; # The wind rattles sth – вятърът дрънчи по нещо; # The wind shrills – вятърът блъска; # The wind sweeps through sth – вятърът преминава през нещо; # The wind swelled the sails – изду платната; # The wind whips sth – вятърът блъска/ шиба нещо;

6. посока на вятъра: # The wind blows from the east – вятърът духа от изток; # The wind comes off the ocean – вятърът идва от океана; # The wind was veering north. – смени посоката на север.

2. Вербализиране на концептосферата ‘wind’ в английската паремиология

Съставянето на паремиологично поле е необходимо за разкриването на когнитивните характеристики на изследвания концепт. То дава ценна информация за разбирането на даден концепт. Това става посредством подреждането на паремиите, съдържащи думата, представяща концепта, нейни синоними или описателно представящи я единици. Източници на паремии са различните речници, които предлагат надеждно средство за получаването не само на обширна езикова картина, но и на общокултурна информация. Според Красавский речниково описание представя в компактен вид резултатите от усвояването на определени етно-обективни и субективни неща от света от носителите на езика (Krasavskiy 2001: 209). При оценъчното представяне на изследвания концепт се наблюдават амбивалентни характеристики – вятърът бива възприеман както като положително, така и като отрицателно явление.

Сред ексцерпираниите за нашето изследване от достъпни лексикографски източници примери могат да се обособят значения, които представяме в следващите редове.

А). Свързани с човека и мястото му в природата и обществото:

1. недосегаемост: # You cannot catch the wind in the palm of your hand – Не можеш да хванеш вятър в ръката си; Да стреляш по камък означава само да

загубиш стрели; Не можеш да изгребеш морето с лъжица; Не можеш да хванеш слънцето с мрежа; Не можеш да стоплиш морето с шило;

2. предупреждение, предпазливост: # Who spits against the wind, it falls in his face. – Който плюе срещу вятъра, плюе на брадата си; # He may die of wind but he'll never die of wisdom. – Може да умреш от вятър, но не можеш да умреш от мъдрост; # A windy day is not the day for thatching. – Ветровитото време не е подходящо за строене/ градене/ редене на покрив; # Don't spit into the wind. – Не плюй срещу вятъра; # Hoist your sail when the wind is fair. – Вдигай платната си, докато вятърът е слаб; # Words are but wind, but blows unkind. – Думите са вятър, който духа недоброжелателно; # He who sows the wind, reaps (shall reap) whirlwind – Който сее вятър, жъне (ще жъне) буря; # Puff not against the wind – Не се надигай срещу вятъра.

Б). Вятърът в ролята на субект:

1. съдбовност за щастливи и нещастни събития: # It's an ill wind that blows nobody good. – Няма зло без добро;

2. преходност: # Words and feathers the wind carries away. – Вятърът отнася и думите, и перата; # A woman's mind and the wind changes often. – Жените са непостоянни като вятъра; # A puff of wind and popular praise weigh the same. – Възхвалата тежи колкото вятъра;

3. свободолубие, неконтролируемост: # Wind cannot be caught in (with) a net. – Не можеш да хванеш вятър в ръката си; Да стреляш по камък, означава само да загубиш стрели; Не можеш да изгребеш морето с лъжица; Не можеш да хванеш слънцето с мрежа; Не можеш да стоплиш морето с шило; # Little wind kindles a big flame. – Малък вятър голям пламък разгаря;

4. благосклонност: # It is a good wind that blows a man to the wine. – Добрият вятър отнася човек до виното;

5. предпазливост, предупреждение: # The north wind has no corn and a poor man no friend. – Северният вятър няма жито, а беднякът няма приятел; # The wind in one's face makes one wise. – Вятърът в лицето прави човека мъдър; # A little wind kindles, much puts out the fire. – Малко вятър разпалва, много – гаси; # Wind from the east is good for neither man nor beast. – Вятър от изток не е добър нито за човека, нито за добитъка; # Every wind blows not down the corn. – Всеки куршум е опасен, но не всеки уцелва; Не всеки облак е буреносен; # No wind can do him good who steers for no port. – Никакъв вятър не е от полза за този, който не се стреми към нищо; Няма попътен вятър за счупен кораб; # No wind is of service to him who is bound for nothing. – Никакъв вятър не е от полза за този, който не се стреми към нищо; Няма попътен вятър за счупен кораб; # Slow wind also brings the ship to the harbor. – Бавният вятър също приближава кораба към пристанището.

Сред ексцерпираниите примери се наблюдават следните синоними:

Blow to the four winds of heaven; # Scatter to the four winds (of heaven) – 1). разпръсвам по целия свят; 2). разгромявам (врага);

Put the wind up smb. – плаша, стряскам нкг, изкарвам акъла на нкг; # Get the wind up – изплашвам се;

Hang in the wind; # Twist in the wind – нерешителен съм, колебая се, съмнявам се;

Be in the wind – разг., подпийнал съм; # Be three/four sheets in /to/ the wind – мор. жарг., напивам се, пиян съм;

Fling o.'s cap/hat over the windmill; # Throw o.'s cap/hat over the windmill – постъпвам безразсъдно, прекрачвам границите на допустимото (за жена);

Catch (the) wind of; # Gain (the) wind of; # Get (the) wind of; # Have (the) wind of; # Take (the) wind of – 1). надушвам; 2). прен., узнавам, надушвам нещо;

Cast stones against the wind – върша нещо безполезно; # Catch the wind in a net – гребя вода с решетка; безполезен съм; # Mill the wind – преливам от пусто в празно; # Throw straws against the wind – върша нещо безполезно.;

A straw in the wind – знак за това, което е възможно да се случи в бъдещето; указание за хода на събитията (за общественото мнение); # A straw which shows the way the wind blows – указание за хода на събитията (за общественото мнение);

Be in good wind – дишането ми е правилно, не се задъхвам; # Have a good (a long) wind – дишам правилно;

Fetch one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Get one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си; # Recover one's wind – поемам си дъх, отдъхвам си;

The wind dies down – вятърът утихва; # The wind drops – вятърът утихва; # The wind falls – вятърът утихва; # The wind grows quiet – вятърът утихва; # The wind lulled – вятърът утихва; # The wind slacked off a bit – вятърът малко стихна; # The wind takes off – вятърът утихва;

The wind comes – вятърът идва/ се задава; # The wind increases – вятърът се усилюва; # The wind picks up – вятърът се усилюва; # The wind pipes up – вятърът се усилюва; # The wind rises – вятърът се усилюва;

You cannot catch the wind in the palm of your hand; # Wind cannot be caught in (with) a net. – Не можеш да хванеш вятър в ръката си; Да стреляш по камък, означава само да загубиш стрели; Не можеш да изгребеш морето с лъжица; Не можеш да хванеш слънцето е мрежа; Не можеш да стоплиш морето с шило;

No wind can do him good who steers for no port; # No wind is of service to him who is bound for nothing. – Никакъв вятър не е от полза за този, който не се стреми към нищо; Няма попътен вятър за счупен кораб.

Открояват се множество фразеологизми и паремии с предупредителен характер. Те се отнасят пряко до хората по отношение на ключови за тях дейности, свързани с поминъка и прехраната на английския етнос – предимно морска и земеделска тематика. Вятърът има водеща роля в определянето на атмосферните условия и на него се гледа като решаващ елемент за хубавото и лошото време. Големият брой паремии с концепта *'wind'* се обяснява и с факта, че Великобритания е островна страна и климатът е характерен за морските държави. В древността хората са почитали вятъра като повелител на времето. Културата е превърнала вятъра от природен елемент в свой концепт чрез концептуализацията. Въздушната стихия е представена в разноплановото съществуване на въздуха чрез образи, характерни за различните културни и символно натоварени значения, откривани под формата на метафори. Те имат превантивно значение, защото надделяват отрицателните черти – природната стихия се свързва най-вече с ненадеждност, непостоянство, преходност, опасност и др.

ИЗВОДИ

Според представените примери вятърът е и своеобразен субект, извършващ разнородни дейности. Той е предимно неблагоприятен към заобикалящата среда – чупи, блъска и т. н. Наблюдава се богата синонимия при двете му основни действия – да се усилива или да намалява, а също така и разнообразие от издаваните от него звуци – вие, свиря, стене, реве. Стихията дори се доближава до митологичните същества. Показателно е съществуването на легендарен гръцки силен вятър, който идва от Егейско море, наричан етезийски вятър.

Заклучаваме, че не е случаен фактът, че учените разглеждат фразеологичния фонд на езика като един от основните източници при лингвокултурния анализ на културните концепти, поради което те са често срещан обект на изследване.

Общите характеристики на гореспоменатите понятия, които съставляват макропонятието „природни явления“, са, че явленията имат обем, важни са за хората, елементарни са и повечето от тях са одушевени.

Фразеологията е ключов фрагмент от тематичното поле на концептосферата. Много често в английския език думи за природни явления участват във фразеологизми с активна лексема от сферата на макроконцепта “natural phenomena” (*природни явления*). По един или друг начин изразява представите на англичаните за заобикалящия ги свят, а вятърът за тях е определящ взаимното разположение на всички останали природни явления.

ЛИТЕРАТУРА

- Ahmanova 1969:** Ahmanova, O. S. Slovar lingvisticheskikh terminov. Moskva: Sovetskaya entsiklopedia [Ахманова, О. С. Словарь лингвистических терминов. Москва: Советская энциклопедия].
- Arutyunova 1990:** Arutyunova, N. D. Metafora i diskurs. – In: Arutyunova, N. D. (ed.). Teoriya metafori. Moskva: Progres, s. 5-32 [Арутюнова, Н. Д. Метафора и дискурс. – В: Арутюнова, Н. Д. (съст. и ред.). Теория метафоры. Москва: Прогрес, с. 5-32].
- Karasik 1996:** Karasik, V. I. Kulyturnye kontsepty: problema tsennostey. – In: Yazykovaya lichnost: kulyturnye kontsepty. Volgograd: Peremena [Карасик, В. И. Культурные концепты: проблема ценностей. – В: Языковая личность: культурные концепты. Волгоград: Перемена].
- Krasavskiy 2001:** Krasavskiy, N. A. Emotsionalnyye kontsepty v nemetskoj i russkoj lingvokulyturah. Volgograd: Peremena [Красавский, Н. А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах. Волгоград: Перемена].
- Maslova 2001:** Maslova, V. A. Lingvokulyturologiya. Uchebnoe posobie dlya studentov vyshih uchebnyh zavedeniy. Moskva: Akademiya [Маслова, В. А. Лингвокультурология. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва: Академия].
- Teliya 1990:** Teliya, V. N. Frazheografiya v mashinnom fonde russkogo yazyka. Moskva: Nauka [Телия, В. Н. Фразеография в Машинном фонде русского языка. Москва: Наука].
- Tolstaya 2002:** Tolstaya, S. M. Kategoriya priznaka v simvolicheskom yazyke kulytury. – In: Vinogradova L. N., S. M. Tolstaya (eds.). Priznakovoe prostranstvo kulytury. Moskva: Indrik [Толстая, С. М. Категория признака в символическом языке культуры. – Във: Виноградова, Л. Н., С. М. Толстая (ред.). Признаковое пространство культуры. Москва: Индрик].

Turnbull, ed. 2015: Turnbull, J., D. Lea, D. Parkinson et al. Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8th edition, New York: Oxford University Press.

Volosuhina 2010: Volosuhina, N. V. K voprosu o traktovke ponyatiy 'kontsept' i 'freim' v sovremennoy lingvistike. – In: Universitetskie chteniya. Zavrumov, Z. A. (ed.) [Волосухина, Н. В. К вопросу о трактовке понятий “концепт” и “фрейм” в современной лингвистике. – В: Университетские чтения].